Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHU SÚDU (druhá rozšírená komora)

z 29. mája 2024*

„Životné prostredie – Ťažba hnedého uhlia v povrchovej bani – Hnedouhoľná baňa Turów (Poľsko) – Inštitucionálne právo – Nevykonanie uznesenia Súdneho dvora, ktorým sa ukladá príkaz – Penále – Vymáhanie pohľadávok formou vzájomného započítania – Článok 101 ods. 1 a článok 102 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 – Výmaz hlavnej veci – Neexistencia retroaktívneho účinku na nariadené predbežné opatrenia – Povinnosť odôvodnenia“

Vo veciach T-200/22 a T-314/22,

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: J. Estrada de Solà, O. Verheecke a K. Herrmann, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora),

v zložení: predsedníčka komory A. Marcoulli, sudcovia V. Tomljenović, R. Norkus, W. Valasidis (spravodajca) a L. Spangsberg Grønfeldt,

tajomník: V. Di Bucci,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na to, že účastníci konania nepredložili návrh na nariadenie pojednávania v lehote troch týždňov od doručenia oznámenia o skončení písomnej časti konania, a vzhľadom na rozhodnutie podľa článku 106 ods. 3 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, že o žalobe sa rozhodne bez ústnej časti konania,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: poľština.

Rozsudok

1 Poľská republika sa svojimi žalobami založenými na článku 263 ZFEÚ domáha vo veci T-200/22 zrušenia rozhodnutí Európskej komisie zo 7. a 8. februára 2022, zo 16. a 31. marca 2022 a vo veci T-314/22 rozhodnutia Komisie zo 16. mája 2022 (ďalej spoločne len „napadnuté rozhodnutia“), ktorými Komisia formou vzájomného započítania vymáhala sumy, ktoré mala Poľská republika zaplatiť z titulu denného penále uloženého podpredsedníčkou Súdneho dvora v jej uznesení z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752) za obdobia jednak od 20. septembra 2021 do 17. januára 2022 a jednak od 18. januára 2022 do 3. februára 2022.

Okolnosti predchádzajúce sporu

Konanie na Súdnom dvore

2 Dňa 26. februára 2021 Česká republika podala žalobu podľa článku 259 ZFEÚ, ktorou sa domáhala určenia, že Poľská republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z práva Únie, z dôvodu rozšírenia a predĺženia ťažby hnedého uhlia v povrchovej bani Turów (Poľsko), ktorá sa nachádza v blízkosti hraníc Českej republiky a Spolkovej republiky Nemecko (vec C-121/21).

3 Česká republika zároveň podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby sa Poľskej republike až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora vo veci samej nariadilo okamžite ukončiť ťažbu hnedého uhlia v bani Turów.

4 Uznesením z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), podpredsedníčka Súdneho dvora vyhovela tomuto návrhu a nariadila Poľskej republike, aby okamžite až do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie vo veci C-121/21, ukončila ťažbu v tejto bani.

5 Keďže Česká republika sa domnievala, že Poľská republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z uznesenia z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), podala 7. júna 2021 nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia smerujúci k tomu, aby bola Poľskej republike uložená povinnosť zaplatiť do rozpočtu Únie denné penále vo výške 5 miliónov eur.

6 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 29. júna 2021 Poľská republika požiadala o zrušenie uznesenia z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), podľa článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

7 Uznesením z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), podpredsedníčka Súdneho dvora jednak zamietla návrh Poľskej republiky na zrušenie uznesenia z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), a jednak uložila Poľskej republike povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 500 000 eur za každý deň, a to odo dňa oznámenia tohto uznesenia Poľskej republike až dovtedy, kým tento členský štát nesplní povinnosti vyplývajúce z uznesenia z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

O konaní, ktoré viedlo k prijatiu napadnutých rozhodnutí

8 Listom z 19. októbra 2021 Komisia požiadala poľské orgány, aby poskytli dôkazy o zastavení ťažby hnedého uhlia v bani Turów. V tom istom liste spresnila, že v prípade nepredloženia týchto dôkazov bude od 3. novembra 2021 a na konci každého obdobia tridsiatich kalendárnych dní zasielať žiadosti o platbu v rámci výkonu uznesenia z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

9 Rôznymi listami z obdobia od 5. novembra 2021 do 8. marca 2022 Komisia požiadala Poľskú republiku, aby zaplatila rôzne sumy dlžné z titulu denného penále.

10 Komisia následne vyzvala Poľskú republiku, aby zaplatila uvedené sumy zvýšené o úroky z omeškania, a oznámila jej, že v prípade ich nezaplatenia pristúpi k ich vymáhaniu formou vzájomného započítania podľa článku 101 ods. 1 a článku 102 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1) (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).

11 Napadnutými rozhodnutiami Komisia oznámila Poľsku, že pristúpi k vzájomnému započítaniu svojho dlhu vo vzťahu k rôznym pohľadávkam Poľska voči Únii. Suma, ktorá sa takto vymáha formou vzájomného započítania, predstavuje v prvom rade 68 500 000 eur a zodpovedá dennému penále dlžnému za obdobie od 20. septembra 2021 do 3. februára 2022.

Zmier a výmaz veci C-121/21

12 Dňa 3. februára 2022 Česká republika a Poľská republika uzavreli dohodu o ukončení sporu, na základe ktorého bolo začaté konanie vo veci C-121/21 (ďalej len „zmier“).

13 Dňa 4. februára 2022 oba členské štáty informovali Súdny dvor, že v nadväznosti na dosiahnutý zmier berú svoje návrhy vo veci C-121/21 späť. V ten istý deň poľské orgány požiadali Komisiu, aby ukončila konanie o vymáhaní penále uloženého Súdnym dvorom, pričom k ich žiadosti pripojili znenie tohto zmieru.

14 Uznesením zo 4. februára 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów) (C-121/21, neuverejnené, EU:C:2022:82), bola vec C-121/21 vymazaná. Toto uznesenie o výmaze bolo oznámené Komisii 8. februára 2022.

15 V ten istý deň Poľská republika podala na základe článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora návrh na zrušenie uznesenia z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

16 Poľské orgány 11. februára 2022 opätovne požiadali Komisiu, aby ukončila konanie o vymáhaní penále a zrušila prvé a druhé napadnuté rozhodnutie z dôvodu výmazu veci C-121/21 z registra Súdneho dvora.

17 V odpovedi na listy zo 4. a 11. februára 2022 Komisia 22. februára 2022 oznámila poľským orgánom, že kým nebude uznesenie z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), „zrušené“, má v úmysle pokračovať vo vymáhaní súm dlžných k 3. februáru 2022 formou vzájomného započítania.

18 Uznesením z 19. mája 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów) (C-121/21 R, neuverejnené, EU:C:2022:408), bol návrh Poľskej republiky na zrušenie uznesenia z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), zamietnutý.

Návrhy účastníkov konania

19 Poľská republika navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutia,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

20 Komisia v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žaloby,

– uložil Poľskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

21 Po vypočutí účastníkov konania v súvislosti s touto otázkou Všeobecný súd rozhodol spojiť tieto veci na účely vyhlásenia rozsudku v súlade s článkom 68 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

22 Poľská republika na podporu svojich žalôb o neplatnosť uvádza dva žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na porušení článku 101 ods. 1 a článku 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 toho istého nariadenia a druhý na porušení článku 296 ZFEÚ, ako aj článku 41 ods. 2 písm. c) a článku 47 Charty základných práv Európskej únie.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 toho istého nariadenia

23 Poľská republika tvrdí, že Komisia prijatím napadnutých rozhodnutí prekročila právomoci, ktoré má podľa článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 toho istého nariadenia.

24 Poľská republika konkrétne tvrdí, že uzavretie zmieru a výmaz veci C-121/21 mali za následok retroaktívne ukončenie účinkov predbežných opatrení nariadených v tejto veci. Domnieva sa, že takýto výklad je podporený judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej zrušenie aktu vyhlásené súdom Únie má účinky *ex tunc*, a má teda za následok retroaktívne odstránenie zrušeného aktu z právneho poriadku. Tento výklad je podľa Poľskej republiky podporený ústavnými tradíciami, ktoré sú spoločné členským štátom. Dodáva, že pokračovanie vo výkone predbežných opatrení napriek výmazu veci C-121/21 by išlo nad rámec cieľa sledovaného týmito opatreniami.

25 Okrem toho Poľská republika tvrdí, že keďže predbežné opatrenie nariadené v uznesení z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), prestalo byť uplatniteľné, sumy uvedené v žiadostiach o platbu nepredstavujú existujúci dlh v zmysle článku 98 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Komisia teda mala zrušiť konštatované dlhy a nepristúpiť k ich vymáhaniu.

26 Poľská republika sa domnieva, že ak by Komisia bola povinná pokračovať vo vymáhaní napriek uzavretiu zmieru a výmazu veci C-121/21 z registra Súdneho dvora, malo by to za následok, že účastníci konania by boli odradení od dosiahnutia zmierlivého urovnania svojich sporov. Štát, ktorý je dlžníkom, by znášal tak účinky zmieru, ako aj náklady spojené s vymáhaním pohľadávky zodpovedajúcej uloženému penále.

27 Poľská republika napokon tvrdí, že článok 101 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách možno vykladať v tom zmysle, že zodpovedný povoľujúci úradník môže zrušiť konštatovanú pohľadávku s prihliadnutím na okolnosti, ktoré nastali medzi konštatovaním pohľadávky a prijatím rozhodnutia o vymáhaní dlžných súm.

28 Komisia spochybňuje tvrdenia Poľskej republiky.

Úvodné pripomienky

29 Treba uviesť, že Poľská republika sa domáha určenia, že z dôvodu výmazu veci C-121/21, ktorý bol vykonaný 4. februára 2022, finančné dôsledky predbežných opatrení nariadených v tejto veci so spätnou účinnosťou zanikli. To malo za následok neexistenciu dlhu, a teda nezákonnosť vymáhania podľa článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

30 Pred preskúmaním dôvodnosti tvrdení Poľskej republiky treba uviesť úvahy týkajúce sa jednak povahy a účelu penále spojeného s predbežnými opatreniami a jednak rozsahu konania o nariadení predbežného opatrenia vzhľadom na článok 279 ZFEÚ.

– *O povahe a účele penále uloženého podľa článku 279 ZFEÚ*

31 Článok 279 ZFEÚ zveruje Súdnemu dvoru právomoc nariadiť akékoľvek predbežné opatrenie, ktoré považuje za nevyhnutné na zabezpečenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia (uznesenia z 20. novembra 2017, Komisia/Poľsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 97, a z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko, C-204/21 R, EU:C:2021:878, bod 19). Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení musí byť najmä schopný zabezpečiť účinnosť príkazu adresovaného účastníkovi konania podľa článku 279 ZFEÚ tým, že prijme akékoľvek opatrenie, ktorého cieľom je, aby tento účastník konania rešpektoval povinnosti stanovené v uznesení o nariadení predbežného opatrenia. Takéto opatrenie môže najmä uložiť povinnosť zaplatiť penále v prípade nedodržania vydaného príkazu (pozri v tomto zmysle uznesenie z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko, C-204/21 R, EU:C:2021:878, bod 20 a citovanú judikatúru).

32 Okrem toho uloženie penále na zabezpečenie dodržiavania predbežných opatrení prijatých sudcom rozhodujúcim o nariadení predbežných opatrení má za cieľ zabezpečiť účinné uplatňovanie práva Únie, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou hodnoty právneho štátu zaručenej článkom 2 ZEÚ a na ktorom je založená Únia (pozri v tomto zmysle uznesenie z 20. novembra 2017, Komisia/Poľsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 102).

33 Z toho vyplýva, že penále uložené ako vedľajšie opatrenie k predbežným opatreniam nemožno považovať za sankciu, ale za nástroj donucovacej povahy, čo výslovne uznali obaja účastníci tohto konania.

34 V prejednávanej veci tak podpredsedníčka Súdneho dvora uložila penále práve s cieľom „odradiť [Poľskú republiku] od toho, aby odďaľoval[a] dosiahnutie súladu svojho konania s… uznesením“ z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

– *O rozsahu konania o nariadení predbežného opatrenia vzhľadom na článok 279 ZFEÚ*

35 Podľa článku 162 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora predbežné opatrenie prestáva byť uplatniteľné odo dňa stanoveného v uznesení, ktorým bolo nariadené, alebo v opačnom prípade odo dňa vyhlásenia rozsudku, ktorým sa konanie o veci končí.

36 Keďže konanie o nariadení predbežného opatrenia, ako vyplýva z článku 160 ods. 1 a 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, má akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnému konaniu, predbežné opatrenia prijaté v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia prestávajú byť uplatniteľné, ak sa skončí hlavné konanie, najmä ak bola vec týkajúca sa tohto konania predmetom uznesenia o výmaze [pozri v tomto zmysle uznesenie z 19. mája 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów), C-121/21 R, EU:C:2022:408, bod 25].

37 Vzhľadom na akcesorickú povahu konania o nariadení predbežného opatrenia vo vzťahu k hlavnému konaniu sa uznesenia z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), a z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), prestali uplatňovať od 4. februára 2022. Navyše uznesenie z 19. mája 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów) (C-121/21 R, neuverejnené, EU:C:2022:408, bod 26), výslovne uvádza, že od 4. februára 2022, keď bolo vydané uznesenie o výmaze veci C-121/21 z registra Súdneho dvora, už Poľská republika nie je povinná okamžite zastaviť ťažbu hnedého uhlia v bani Turów. Keďže toto predbežné opatrenie už neplatí, uloženie povinnosti tomuto členskému štátu zaplatiť Komisii penále vo výške 500 000 eur za každý deň až do ukončenia týchto činností treba považovať za neplatné od tohto dátumu.

38 Tvrdenia Poľskej republiky treba preskúmať práve s prihliadnutím na tieto úvahy.

O dôsledkoch výmazu veci samej vo vzťahu k existencii dlhu Poľskej republiky

39 Napadnuté rozhodnutia sú rozhodnutiami o vzájomnom započítaní súm dlžných Poľskou republikou z titulu denného penále uloženého podpredsedníčkou Súdneho dvora v jej uznesení z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), za obdobie od 20. septembra 2021 do 3. februára 2022. Komisia konkrétne spresnila, že pokiaľ toto uznesenie nebolo „zrušené“, bola povinná vykonávať ho za obdobie od 20. septembra 2021 do 3. februára 2022 vrátane.

40 V tejto súvislosti treba po prvé konštatovať, že uznesenie zo 4. februára 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów) (C-121/21, neuverejnené, EU:C:2022:82), vôbec neuvádza predbežné opatrenia nariadené uznesením z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), ani denné penále uložené na základe článku 279 ZFEÚ. Po druhé návrh Poľskej republiky na zrušenie uznesenia z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), bol zamietnutý. Po tretie z bodu 26 uznesenia z 19. mája 2022, Česká

republika/Poľsko (Baňa Turów) (C-121/21 R, neuverejnené, EU:C:2022:408), výslovne vyplýva, že uloženie Poľskej republike povinnosti zaplatiť Komisii penále vo výške 500 000 eur za každý deň až do ukončenia týchto činností treba považovať za neplatné od 4. februára 2022. Inak povedané, denné penále uložené podpredsedníčkou Súdneho dvora v uznesení z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), prestalo vyvolávať účinky od 4. februára 2022.

41 Denné penále teda skutočne plynulo počas obdobia medzi dňom doručenia uznesenia z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), a dňom výmazu veci C-121/21 z registra.

42 Z toho vyplýva, že hoci výmaz veci samej mal vplyv na výšku penále, na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika, nemal za následok zánik povinnosti Poľskej republiky zaplatiť sumu dlžnú z titulu penále. Prijatie odlišného záveru by viedlo k odchýleniu sa od účelu penále, ktorým je zabezpečiť účinné uplatňovanie práva Únie, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou hodnoty právneho štátu zaručenej článkom 2 ZEÚ (pozri bod 32 vyššie).

43 Žiadne z tvrdení predložených Poľskou republikou nemôže spochybniť tento záver.

44 V prvom rade, pokiaľ ide o analogické uplatnenie judikatúry týkajúcej sa účinkov zrušenia aktu súdom Únie, citovanej v bode 24 vyššie, treba konštatovať, že sa v prejednávanej veci neuplatňuje, keďže uznesenie z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), nemožno napadnúť odvolaním, a teda nemôže byť retroaktívne zrušené.

45 V druhom rade, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého z väčšiny vnútroštátnych právnych systémov vyplýva, že ochranné opatrenia nariadené až do vydania konečného rozhodnutia prestanú so spätnou účinnosťou vyvolávať účinky, keď sa konanie vo veci samej stane bezpredmetným, treba konštatovať, že odkaz na vnútroštátne procesné pravidlá je irelevantný, keďže zákonnosť napadnutých rozhodnutí sa musí preskúmať výlučne z hľadiska pravidiel práva Únie. Ako napokon pripúšťa samotná Poľská republika, procesné pravidlá členských štátov nie sú pre súdy Únie záväzné.

46 V každom prípade aj za predpokladu, že v niektorých vnútroštátnych právnych systémoch ochranné opatrenia nariadené až do vydania konečného rozhodnutia prestanú so spätnou účinnosťou vyvolávať účinky, keď sa konanie vo veci samej stane bezpredmetným, toto konštatovanie nemôže stačiť na preukázanie, že tieto procesné pravidlá sú súčasťou ústavných tradícií, ktoré sú spoločné členským štátom, a preto by mohli byť súčasťou právneho poriadku Európskej únie ako prameň práva.

47 V treťom rade, pokiaľ ide o argumentáciu Poľskej republiky, podľa ktorej by pokračovanie vo výkone predbežných opatrení napriek výmazu veci C-121/21 išlo nad rámec jediného cieľa sledovaného týmito opatreniami, a to zabezpečiť účinnosť rozsudku vo veci samej, treba konštatovať, že v prejednávanej veci – na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika –, cieľom penále uloženého na základe článku 279 ZFEÚ je nielen zabezpečiť účinnosť rozsudku vo veci samej, ale takisto zabezpečiť dodržanie predbežných opatrení nariadených uznesením z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), a odradiť Poľskú republiku od toho, aby odďaľovala dosiahnutie súladu svojho konania s týmto uznesením.

48 Ak by sa prijala argumentácia Poľskej republiky, znamenalo by to, že mechanizmus penále uloženého na základe článku 279 ZFEÚ by bol zbavený akejkoľvek podstaty, pretože by to viedlo k akceptácii toho, že povinný subjekt, v prejednávanej veci Poľská republika, si úmyselne neplní povinnosť dodržiavať nariadené predbežné opatrenia až do skončenia konania vo veci samej, čím ohrozuje účinnosť práva Únie.

49 Vo štvrtom rade tvrdenie Poľskej republiky, podľa ktorého vymáhanie penále robí uzavretie zmieru menej atraktívnym a bráni tak rozvoju dobrých susedských vzťahov, nemožno prijať. Treba totiž konštatovať, že účelom penále spojeného s predbežnými opatreniami nie je podporovať uzavretie zmieru alebo dobré susedské vzťahy, ale, ako bolo konštatované v bode 47 vyššie, zabezpečiť dodržiavanie predbežných opatrení. Treba tiež uviesť, že uzavretie zmieru a výmaz veci C-121/21 mali priaznivé účinky pre Poľskú republiku v tom zmysle, že denné penále prestalo plynúť 4. februára 2022, a nie ku dňu vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora vo veci C-121/21.

50 V piatom rade tvrdenie Poľskej republiky založené na článku 101 ods. 6 prvom pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách nemôže uspieť. Podľa tohto ustanovenia totiž „zodpovedný povoľujúci úradník môže stanovenú pohľadávku úplne alebo čiastočne zrušiť“. Nejde teda o povinnosť Komisie zrušiť konštatovanú pohľadávku. Okrem toho treba pripomenúť, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky na vymáhanie formou vzájomného započítania. Príslušný povoľujúci úradník Komisie totiž riadne overil existenciu dlhu Poľskej republiky a stanovil jeho výšku.

51 Z toho vyplýva, že Komisia sa nedopustila žiadneho porušenia článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 toho istého nariadenia.

52 Preto treba prvý žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 296 ZFEÚ, článku 41 ods. 2 písm. c) a článku 47 Charty základných práv

53 Poľská republika tvrdí, že Komisia porušila povinnosť odôvodnenia, ktorú jej ukladá článok 296 ZFEÚ. Tvrdí, že napadnuté rozhodnutia jej neumožňujú pochopiť dôvody, pre ktoré Komisia pokračovala v postupe vymáhania formou vzájomného započítania napriek uzavretiu zmieru a výmazu veci C-121/21.

54 Poľská republika dodáva, že napadnuté rozhodnutia nepatria do rámca rozhodovacej praxe Komisie, pretože Komisia až dovtedy nikdy nevymáhala penále na základe článku 279 ZFEÚ. Napadnuté rozhodnutia si preto vyžadovali výslovné odôvodnenie. Podľa Poľskej republiky však napadnuté rozhodnutia neuvádzajú právny základ, ktorý by Komisiu oprávňoval vymáhať denné penále uložené uznesením z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), hoci toto uznesenie prestalo vyvolávať účinky. Okrem toho Poľská republika zdôraznila, že existuje úzky vzťah medzi povinnosťou odôvodnenia na jednej strane a základným právom na účinnú súdnu ochranu, ako aj právom na účinný prostriedok nápravy zaručeným článkom 47 Charty základných práv na druhej strane.

55 Komisia spochybňuje tvrdenia Poľskej republiky.

56 Podľa ustálenej judikatúry musí byť odôvodnenie aktov inštitúcií Únie vyplývajúce z článku 296 ZFEÚ a článku 41 ods. 2 písm. c) Charty základných práv prispôsobené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, tak, aby dotknuté osoby mohli pochopiť dôvody jeho prijatia a súdy Únie ho mohli preskúmať. Požiadavka odôvodnenia sa musí posudzovať vzhľadom na okolnosti daného prípadu, najmä vzhľadom na obsah aktu, charakter uvádzaných dôvodov a záujem, ktorý môžu mať na získaní takýchto vysvetlení osoby, ktorým je akt určený, alebo ďalšie osoby dotknuté týmto aktom v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ (pozri rozsudok z 10. marca 2016, HeidelbergCement/Komisia, C-247/14 P, EU:C:2016:149, bod 16 a citovanú judikatúru).

57 Povinnosť označiť právny základ aktu vychádza z povinnosti odôvodnenia (pozri rozsudok z 1. októbra 2009, Komisia/Rada, C-370/07, EU:C:2009:590, bod 38 a citovanú judikatúru).

58 Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie uvádzalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, sa musí posúdiť nielen v súvislosti so znením tohto aktu, ale aj so zreteľom na jeho kontext a všetky právne ustanovenia, ktoré upravujú dotknutú oblasť (pozri rozsudok z 11. júna 2020, Komisia/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, bod 29 a citovanú judikatúru).

59 V prípade rozhodnutia o vzájomnom započítaní pohľadávok sa vyžaduje odôvodnenie, na základe ktorého možno presne identifikovať započítané pohľadávky, bez toho, aby sa vyžadovalo, že odôvodnenie, ktoré bolo pôvodne uvedené na podporu každej z týchto pohľadávok, sa musí v akte započítania zopakovať (pozri rozsudok zo 6. októbra 2015, Technion a Technion Research & Development Foundation/Komisia, T-216/12, EU:T:2015:746, bod 98 a citovanú judikatúru).

60 Otázka, či bola dodržaná povinnosť odôvodnenia, sa v zásade má posúdiť podľa informácií, ktoré mal žalobca k dispozícii najneskôr v okamihu podania žaloby. Odôvodnenie teda možno uviesť po prvýkrát a dodatočne pred súdom iba za výnimočných okolností (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 74 a citovanú judikatúru).

61 Vo svetle týchto úvah treba určiť, či sú napadnuté rozhodnutia dostatočne odôvodnené.

62 V tejto súvislosti treba uviesť, že ku dňu podania žalôb vo veciach T-200/22 a T-314/22, t. j. 19. apríla a 25. mája 2022, Poľská republika vedela o liste z 22. februára 2022, ktorý jej bol zaslaný ako odpoveď na jej listy zo 4. a 11. februára 2022 (pozri bod 17 vyššie).

63 V súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 60 vyššie treba práve vzhľadom na napadnuté rozhodnutia a list z 22. februára 2022 posúdiť, či si Komisia splnila svoju povinnosť odôvodnenia.

64 V prejednávanej veci treba v prvom rade konštatovať, že Poľská republika mohla v napadnutých rozhodnutiach presne identifikovať započítané pohľadávky. V prílohe totiž obsahujú dokument, v ktorom je uvedený výpočet započítania a výpočet úrokov z omeškania. Treba tiež uviesť, že v napadnutých rozhodnutiach je uvedený právny základ, na ktorom sú tieto rozhodnutia založené, v tomto prípade články 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

65 V druhom rade na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika, list z 22. februára 2022 jej umožňuje pochopiť dôvody, pre ktoré sa Komisia rozhodla pokračovať vo vymáhaní dlhu vyplývajúceho z povinnosti zaplatiť denné penále uložené uznesením z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), napriek uzavretiu zmieru a výmazu veci

C-121/21 z registra Súdneho dvora. V tomto liste totiž Komisia vyjadrila svoj zámer pokračovať vo vymáhaní dlžných súm formou vzájomného započítania do 3. februára 2022, keďže predbežné opatrenie nariadené uznesením z 21. mája 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420), prestalo platiť 4. februára 2022 a Komisia sa nemohla na základe dokumentov, ktoré jej Poľská republika predložila, ubezpečiť, že opatrenia na vykonanie tohto uznesenia boli prijaté. Komisia dodala, že dovtedy, kým nebolo uznesenie z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), „zrušené“, bola povinná vykonať ho za obdobie od 20. septembra 2021 do 3. februára 2022 vrátane.

66 V treťom rade, pokiaľ ide o tvrdenie Poľskej republiky, podľa ktorého v prípade neexistencie predchádzajúcej rozhodovacej praxe Komisie mali byť napadnuté rozhodnutia osobitne odôvodnené, treba pripomenúť, ako bolo uvedené v bode 65 vyššie, že dôvody vymáhania súm dlžných k 3. februáru 2022 formou vzájomného započítania napriek výmazu veci C-121/21 z registra Súdneho dvora dostatočne vyplývali z listu z 22. februára 2022.

67 V dôsledku toho treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutia, ktoré boli koncipované najmä vzhľadom na list z 22. februára 2022, umožnili Poľskej republike oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Komisia napriek výmazu veci C-121/21 z registra Súdneho dvora pokračovala vo vymáhaní dlhu vyplývajúceho z povinnosti zaplatiť denné penále uložené uznesením z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

68 Keďže napadnuté rozhodnutia sú dostatočne odôvodnené, tvrdenie Poľskej republiky založené na úzkej súvislosti medzi povinnosťou odôvodnenia a základným právom na účinnú súdnu ochranu, ako aj právom na účinný prostriedok nápravy zaručeným článkom 47 Charty, je irelevantné.

69 Vzhľadom na vyššie uvedené treba druhý žalobný dôvod a v dôsledku toho aj žaloby ako celok zamietnuť.

O trovách

70 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

71 Keďže Poľská republika nemala vo veci úspech, je opodstatnené rozhodnúť, že znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania Komisie v súlade s jej návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. **Veci T-200/22 sa T-314/22 sa spájajú na účely vyhlásenia rozsudku.**

2. **Žaloby sa zamietajú.**

3. **Poľská republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Marcoulli Tomljenović Norkus

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 29. mája 2024.

Podpisy